

โครงการงานวิจัย (Proposal)

1. **ชื่อเรื่อง** : การพัฒนารูปแบบการปฏิบัติงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของหน่วยเบิกจ่ายภายใต้สังกัดกรมอนามัย

2. **ความเป็นมาและความสำคัญ** : ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการด้านต่าง ๆ ขององค์กร เป็นอย่างมากทั้งองค์กรภาครัฐหรือเอกชนก็ได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานซึ่งในหน่วยงานภาครัฐได้มีการนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนช่วยในการดำเนินงานบริหารจัดการและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีของหน่วยงานภาครัฐในปัจจุบันดำเนินการผ่าน ระบบการบริหารงานการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Government Fiscal Management Information : GFMS) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่หน่วยงานภาครัฐให้เกิดความคล่องตัวและรวดเร็วยิ่งขึ้น ระบบ GFMS ที่ให้หน่วยงานภาครัฐใช้ในการปฏิบัติงานประกอบไปด้วยระบบงานต่างๆ โดยเริ่มตั้งแต่ระบบงบประมาณ (Fund Management : FM) ระบบงานจัดซื้อจัดจ้าง (Purchasing Order : PO) ระบบงานเบิกจ่ายเงิน (Account Payable : AP) ระบบงานรับและนำส่งเงิน (Receipt Process : RP) ระบบสินทรัพย์ถาวร (Fixed Assets : FA) ส่งข้อมูลที่ถูกบันทึกในระบบงานต่าง ๆ ดังกล่าวจะถูกเชื่อมโยงไปยังระบบที่เกี่ยวข้องสุดท้ายคือ ระบบงานบัญชีแยกประเภท (General Ledger : GL) ที่เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลทางการเงิน การบันทึกบัญชี และสามารถสรุปผลออกเป็นรายงานการเงินให้หน่วยงานภาครัฐ

กรมอนามัยซึ่งมีหน่วยเบิกจ่ายภายใต้สังกัดทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเป็นหน่วยงานราชการหนึ่งที่ปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีผ่านระบบการบริหารงานการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Government Fiscal Management Information : GFMS) โดยเริ่มตั้งแต่ ระบบงบประมาณ (Fund Management : FM) ระบบงานจัดซื้อจัดจ้าง (Purchasing Order: PO) ระบบงานเบิกจ่ายเงิน (Account Payable : AP) ระบบงานรับและนำส่งเงิน (Receipt Process : RP) ระบบสินทรัพย์ถาวร (Fixed Assets : FA) ส่งข้อมูลที่ถูกบันทึกในระบบงานต่าง ๆ ดังกล่าวจะถูกเชื่อมโยงไปยังระบบที่เกี่ยวข้องสุดท้ายคือ ระบบงานบัญชีแยกประเภท (General Ledger : GL)

ระบบบัญชีของกรมอนามัยมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่บันทึกรายการบัญชีเองด้วยมือเป็นการบันทึกรายการบัญชีด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ GFMS และระบบ GFMS มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจากการประเมินผลจากระบบบันทึกรายการบัญชีด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ GFMS ที่เริ่มตั้งแต่ระบบงบประมาณ (Fund Management : FM) ระบบงานจัดซื้อจัดจ้าง (Purchasing Order : PO) ระบบงานเบิกจ่ายเงิน (Account Payable : AP) ระบบงานรับและนำส่งเงิน (Receipt Process : RP) ระบบสินทรัพย์ถาวร (Fixed Assets : FA) ส่งข้อมูลที่ถูกบันทึกบัญชีไปยังระบบงานบัญชีแยกประเภท (General Ledger : GL) และสรุปผลออกเป็นรายงานการเงิน รวมถึงรายงานผลการตรวจสอบรายงานการเงิน โดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – พ.ศ. 2565 และเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐของกรมบัญชีกลาง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 – พ.ศ. 2565

พบว่าหน่วยงานระดับหน่วยเบิกจ่ายภายใต้สังกัดกรมอนามัยยังมีการจัดทำบัญชีคลาดเคลื่อน บันทึกข้อมูลทางบัญชีไม่ครบถ้วน ไม่เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ และไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐของกรมบัญชีกลาง ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการเงินระดับกรม

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้จัดทำบัญชีระดับกรมจึงมีความเห็นว่าควรมีการปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานด้านบัญชี โดยคาดหวังว่าการปฏิบัติงานด้านบัญชีของหน่วยเบิกจ่ายภายใต้สังกัดกรมอนามัยมีการจัดทำบัญชีถูกต้องครบถ้วนโดยแบ่งตามประเภทของเงิน ประกอบด้วย เงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ (เงินฝากคลัง และเงินฝากธนาคารพาณิชย์) และเงินรายได้แผ่นดิน รวมทั้งการปรับปรุงรายการบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง เพื่อให้ข้อมูลทางบัญชีมีความครบถ้วนสมบูรณ์สามารถจัดทำรายงานการเงินของกรมอนามัยได้ภายในรอบระยะเวลาบัญชี เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ และผ่านเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐของกรมบัญชีกลาง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จึงได้ออกแบบกระบวนการใหม่ ซึ่งจะทดลองใช้กับหน่วยเบิกจ่ายในสังกัดกรมอนามัย โดยกำหนดให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีของหน่วยเบิกจ่าย บันทึกบัญชีประเภทเงินนอกงบประมาณ ฝากธนาคารพาณิชย์ และตรวจสอบความถูกต้องของการบันทึกบัญชีในทุกกระบวนการงานโดยใช้ Pivot Table เป็นเครื่องมือการตรวจสอบ พร้อมจัดทำรายละเอียดประกอบงบทดลอง ก่อนจัดส่งรายงานงบทดลองประจำเดือนให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ซึ่งนอกจากจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการปฏิบัติงานด้านบัญชีแล้ว ยังเป็นการพัฒนาทักษะความสามารถของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีของหน่วยเบิกจ่ายให้สามารถเรียนรู้การปฏิบัติงานในด้านอื่น ๆ จึงได้จัดทำโครงการวิจัย “การพัฒนารูปแบบการปฏิบัติงานด้านบัญชี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของหน่วยเบิกจ่ายภายใต้สังกัดกรมอนามัย” ขึ้น

3. วัตถุประสงค์ :

- 3.1 เพื่อพัฒนารูปแบบการปฏิบัติงานด้านบัญชีหน่วยงานระดับหน่วยเบิกจ่ายภายใต้สังกัดกรมอนามัย
- 3.2 เพื่อประเมินผลรูปแบบการปฏิบัติงานด้านบัญชีระดับหน่วยเบิกจ่ายภายใต้สังกัดกรมอนามัย ที่พัฒนาขึ้น

4. สมมติฐานของการวิจัย :

- 4.1 บัญชีแยกประเภทในงบทดลองประจำเดือนถูกต้องตรงกันกับเอกสารหลักฐาน
- 4.2 การส่งรายงานประจำเดือนให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินทันภายในระยะเวลาที่กำหนด
- 4.3 รายงานการเงินระดับกรมผ่านการรับรองจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินแบบไม่มีเงื่อนไข

5. ขอบเขตการวิจัย :

- 5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา เป็นการศึกษารูปแบบการปฏิบัติงานด้านบัญชี ตามกระบวนการที่ได้มีการพัฒนาขึ้นว่ามีประสิทธิภาพเพียงใด โดยเปรียบเทียบประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีของหน่วยงานระดับ

หน่วยเบิกจ่าย โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จะยังไม่ดำเนินการสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อกระบวนการปฏิบัติงานด้านบัญชี เนื่องจากยังเป็นเพียงโครงการนำร่อง

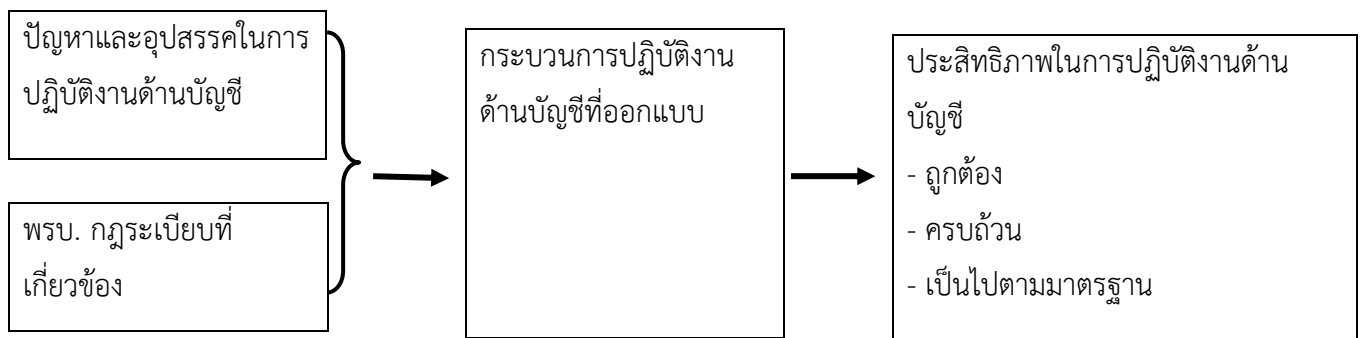
5.2 ขอบเขตด้านพื้นที่ ครอบคลุมหน่วยงานระดับหน่วยเบิกจ่ายภายใต้สังกัดกรมอนามัยที่คัดเลือกมาเป็นหน่วยงานนำร่อง จำนวน 6 หน่วยงาน ประกอบด้วย หน่วยงานขนาดใหญ่ 3 หน่วยงาน และ หน่วยงานขนาดเล็ก 3 หน่วยงาน

5.3 ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ประกอบด้วย

- งบประมาณประจำเดือน ตุลาคม 2566 – มีนาคม 2567 ที่จัดทำขึ้นโดยหน่วยงานระดับเบิกจ่าย จำนวน 6 หน่วยงาน เพื่อประเมินผลรูปแบบการปฏิบัติงานด้านบัญชีที่พัฒนาขึ้น
- เจ้าหน้าที่ของหน่วยเบิกจ่ายที่ปฏิบัติงานด้านบัญชี ที่คัดเลือกมาเพื่อเป็นอาสาสมัครโครงการวิจัย

5.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการปฏิบัติงานด้านบัญชีของหน่วยงานระดับหน่วยเบิกจ่ายภายใต้สังกัดกรมอนามัย เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2566 – 31 มีนาคม 2567

กรอบแนวคิดในการวิจัย

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ :

6.1 กรมอนามัยมีกระบวนการปฏิบัติงานด้านบัญชีที่มีประสิทธิภาพ

6.2 เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีได้รับการพัฒนาทักษะความสามารถให้สามารถเรียนรู้การปฏิบัติงานด้านอื่นๆ และสามารถปฏิบัติงานแทนกันได้

6.2 ผลการศึกษาวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงานด้านบัญชีให้มีประสิทธิภาพและครอบคลุมทุกหน่วยเบิกจ่ายภายใต้สังกัดกรมอนามัย

7. นิยามศัพท์ :

กระบวนการปฏิบัติงานด้านบัญชีที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง กระบวนการปฏิบัติงานด้านบัญชีของหน่วยงานระดับหน่วยเบิกจ่ายภายใต้สังกัดกรมอนามัยที่สามารถบันทึกบัญชี ปรับปรุงบัญชี จัดทำรายงานการเงิน ด้วยความถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นไปตามมาตรฐาน

หน่วยเบิกจ่าย หมายถึง กองคลัง ศูนย์อนามัยที่ 1 – 12 สถาบันพัฒนาสุขภาพระดับเขตเมือง ศูนย์ทันตสาธารณสุขระหว่างประเทศ ศูนย์อนามัยกลุ่มชาติพันธุ์ชายขอบและแรงงานข้ามชาติ

ถูกต้อง หมายถึง ความถูกต้องของรายงานงบทดลองรายเดือนจากระบบ GFMIS พิจารณาจาก “ยอดยกไป” ของบัญชีแยกประเภทในงบทดลองต้องถูกต้องตรงกับเอกสารหรือหลักฐาน

ครบถ้วน หมายถึง มีการบันทึกบัญชีทั้งเงินงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณ

เป็นไปตามมาตรฐาน หมายถึง มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564

ระบบ GFMIS หมายถึง ระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (Government Fiscal Management Information System)

8. วิธีดำเนินการวิจัย :

8.1 รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัย การพัฒนารูปแบบการปฏิบัติงาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีของ หน่วยเบิกจ่ายภายใต้สังกัดกรมอนามัย ในครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนารูปแบบการปฏิบัติงานด้านบัญชีหน่วยงานระดับหน่วยเบิกจ่ายภายใต้สังกัดกรมอนามัย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานด้านบัญชีและถูกต้องตามกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

8.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- รายงานงบทดลองประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567 ของหน่วยเบิกจ่ายภายใต้สังกัดกรมอนามัย

- เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านบัญชีของหน่วยเบิกจ่ายภายใต้สังกัดกรมอนามัย

8.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ระบบ GFMIS
- แบบสอบถามเพื่อใช้ในกระบวนการกลุ่ม (Focus Group) โดยเก็บข้อมูลจากอาสาสมัครที่เข้าร่วมโครงการวิจัย

8.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการเก็บข้อมูลจากรายงานงบทดลองในระบบ GFMIS

8.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

- ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากระบบ GFMIS วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณานำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

- ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการดำเนินการกระบวนการกลุ่ม (Focus Group) วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการจำแนกประเภทข้อมูล (Typology) และการสรุปข้อมูล